

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

การพัฒนาหลักสูตรกระยาสารท สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6
A Development of “Krayasart” Curriculum for Prathom Suksa 4-6 Student

สิรินภา สายบัวต่อ (Sirinapa Saibuator)¹ อุดม คำขาด (Udom Kumkhad)²

สุมิตรา โรจนนิตติ (Sumitra Lojjananiti)³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาหลักสูตรกระยาสารท สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 (2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตรกระยาสารท และ (3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่มีต่อหลักสูตรกระยาสารท ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ภายในกลุ่มโรงเรียนดาราราชวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบประเมินผลก่อนใช้หลักสูตร แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน แบบสังเกตพฤติกรรม และแบบสอบถามความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า (1) หลักสูตรกระยาสารท มีความเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียนใช้เวลาเรียน 40 ชั่วโมง ประกอบด้วย คำอธิบายรายวิชา ผลการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ 10 หน่วย และแผนการจัดการเรียนรู้ (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรกระยาสารท สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนาหลักสูตร กระยาสารท ประถมศึกษา

Abstract

The purposes this research were: (1) to develop of “Krayasart” curriculum for prathom suksa 4-6 students; (2) to find out the student learning achievement ; and (3) investigate the students satisfaction toward “Krayasart” curriculum . The population of the study was prathom suksa 4-6 in the of Dararashawit schools group, Uttaradit Primary Education Service Area office 1. The instruments used in the study were a curriculum evaluation form, an achievement test, an assessment of practical skill, a student’s behavior observation form and a questionnaire on student’s satisfaction. The statistics device employed in this study were a percentage, arithmetic mean, standard deviation and one sample t-test. The result showed that (1) the “Krayasart” curriculum with 40 hours on class time, consisting of a course description, learning outcomes, 10 learning units and lesson plans (2) the student learning achievement after studying was higher than percentage level 80 as statistical significance at level .05 and (3) the student’s satisfaction of learning “Krayasart” curriculum is most level

Keywords: Curriculum development, Krayasart , Prathom Suksa

1 ครูศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ sszaa08@gmail.com

2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หัวหน้าภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

3 อาจารย์ ประจำสาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

บทนำ

ตำบลไร่ฮ้อย อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม มีการปลูกข้าว ข้าวโพด ถั่วหรือพืชผลทางการเกษตรอีกหลายชนิด รวมทั้งมีปราชญ์ชาวบ้านด้านการทำกระยาสารซึ่งเป็นขนมที่เกิดจากการแปรรูปข้าวและถือเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านที่มีมาแต่โบราณ โดยกระยาสารที่ทำจากข้าวที่เก็บเกี่ยวได้เป็นชุดแรกของฤดูเป็นการนำข้าวเปลือกมาคั่วเป็นข้าวคอก และทอดเป็นข้าวพอง เสริ้งแล้วนำมาผสมกับถั่ว งา กวนกับน้ำตาลและแบะแซที่เคี่ยวให้เหนียวพอเหมาะ นำมาอัดเป็นแผ่นและตัดเป็นชิ้นหรือเป็นแท่งกระยาสารเป็นขนมที่ทำกันในช่วงประเพณีสารทไทยซึ่งตรงกับวันแรม 15 ค่ำ เดือน 10 อันเป็นประเพณีที่มีมาแต่สมัยสุโขทัย ถือเป็นการทำงานบุญกุศลส่วนกุศลให้แก่บรรพบุรุษและญาติพี่น้องผู้ล่วงลับไปแล้ว และยังเป็นการพบปะญาติพี่น้องที่บ้่าก็ไปอยู่ต่างถิ่น มีการแสดงความรักความสามัคคีในหมู่ญาติพี่น้องในช่วงประเพณีสารทไทยนี้ด้วย ดังนั้นขนมกระยาสารจึงถือได้ว่าเป็นหนึ่งในประเภทขนมประจำเทศกาลที่มีอัตลักษณ์ของท้องถิ่นและของประเทศไทยที่มีคุณค่าควรได้รับการพัฒนาและส่งเสริมให้เยาวชนรุ่นหลังได้เรียนรู้และสืบทอดต่อไป นอกจากนี้แล้วตำบลไร่ฮ้อยประสบปัญหาการละเลยภูมิปัญญาท้องถิ่นในการทำกระยาสาร ผู้รู้หรือปราชญ์ชาวบ้านก็มีอายุมากขึ้น พืชผลทางการเกษตรมีราคาต่ำ วิธีการแก้ปัญหาที่ผ่านมาก็เป็นการแก้ปัญหาที่ไม่ยั่งยืน ดังนั้นการแก้ปัญหาที่ยั่งยืนคือการให้เยาวชนในชุมชนได้ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนของตนเอง และสนับสนุนให้เยาวชนเหล่านั้นมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ยิ่งไปกว่านี้โรงเรียนบ้านดินแดงซึ่งเป็นสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของตำบลไร่ฮ้อย กำลังประสบปัญหาในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งครูขาดความรู้พื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับท้องถิ่น การร่วมมือกันระหว่างชุมชน โรงเรียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องยังไม่มากเท่าที่ควร กล่าวคือ ครูสอนเนื้อหาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมีได้คำนึงถึงความต้องการ ความสนใจของนักเรียนและชุมชนในท้องถิ่น นักเรียนจึงได้เรียนในสิ่งที่ไกลกับความเป็นจริงใจชุมชน และไม่เห็นถึงความสำคัญและปัญหาของภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน อีกทั้งจากการใช้แบบสอบถามความต้องการของชุมชนซึ่งประกอบด้วย ผู้นำชุมชน จำนวน 6 ท่าน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 10 ท่าน ครู จำนวน 7 ท่าน และนักเรียนจำนวน 20 คน รวม 43 คน พบว่าความต้องการส่วนใหญ่ต้องการที่จะให้จัดทำหลักสูตรกระยาสารสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับขนบธรรมเนียม ประเพณี ชีวิตความเป็นอยู่ที่มีอยู่ในชุมชน จึงสมควรแก่การอนุรักษ์และสืบสานให้ดำรงอยู่ต่อไป

ด้วยปัญหาและความสำคัญที่กล่าวมา จึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาหลักสูตรกระยาสารสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เพื่อเป็นการปรับสมดุลความรู้ระหว่างภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาสากล อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษา สร้างพื้นฐานในการประกอบอาชีพให้กับนักเรียนอันจะนำไปสู่การสร้างงาน และสร้างรายได้ที่เป็นประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และชุมชน นอกจากนั้นแล้วยังเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีเจตคติที่ดี และมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน มีความรักและหวงแหนในถิ่นฐาน สามารถสืบทอดความรู้และภูมิปัญญาจากบรรพบุรุษต่อไปได้

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรกระษาสารท สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของการเรียนหลักสูตรกระษาสารท สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่มีต่อหลักสูตรกระษาสารท

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรต้น

หลักสูตรกระษาสารท สำหรับนักเรียน
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

ตัวแปรตาม

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มี
ต่อหลักสูตรกระษาสารท

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยในลักษณะกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ประชากรที่ใช้คือนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 246 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง เพราะการวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน ดังนั้นจึงต้องทำการวิจัยโดยใช้นักเรียนของโรงเรียนที่อยู่ในชุมชน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบประเมินผลก่อนใช้หลักสูตร แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน แบบสังเกตพฤติกรรม และแบบสอบถามความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (One Sample t-test)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

จากการสอบถามนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 20 คน ผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 10 คน ครูผู้สอนจำนวน 6 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 1 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้นำชุมชนจำนวน 6 คน รวม 43 คน สามารถวิเคราะห์ผลได้ดังนี้ ในภาพรวมมีความต้องการพัฒนาหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.22$) และความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถามไม่แตกต่างกันมาก (S.D. = 0.50)

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

ส่วนในรายละเอียดของหัวข้อพัฒนาหลักสูตร พบว่า มีความต้องการพัฒนาหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด 3 หัวข้อ คือ กระจายสารท ($\bar{x} = 4.79$, S.D. = 0.47) เชื้อบยาศรีจากใบตอง ($\bar{x} = 4.63$, S.D. = 0.49) และคนตรีพื้นบ้านมั่งคละ ($\bar{x} = 4.51$, S.D. = 0.63) แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการให้พัฒนาหลักสูตรกระจายสารท สำหรับโรงเรียนบ้านดินแดง

2. ผลการสร้างและพัฒนาหลักสูตร

ผลการสร้างและพัฒนาหลักสูตรกระจายสารท สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ทำให้ได้หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร ดังนี้

2.1. เอกสารหลักสูตรกระจายสารท สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ 2) หลักการ 3) จุดมุ่งหมาย 4) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 5) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 6) ผลการเรียนรู้ 7) คำอธิบายรายวิชา 8) สาระการเรียนรู้และเวลาเรียน 9) แนวทางการจัดการเรียนรู้ 10) สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ และ 11) การวัดและประเมินผล

2.2. เอกสารประกอบหลักสูตรกระจายสารท สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีดังนี้

2.2.1 คู่มือครูในการใช้หลักสูตรกระจายสารท สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีองค์ประกอบคือ คำชี้แจงสำหรับครู คำแนะนำในการใช้หลักสูตร แนวทางการจัดการเรียนรู้ ตารางกำหนดสาระการเรียนรู้และเวลาเรียน ตารางความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยที่ 1-5 จำนวน 7 แผน ประกอบด้วย ผลการเรียนรู้ สาระสำคัญ จัดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล บันทึกหลังการสอน ใบความรู้ ใบกิจกรรม แบบประเมินและเกณฑ์การประเมิน และแบบสังเกตและเกณฑ์การสังเกต

2.2.2 คู่มือนักเรียนในการใช้หลักสูตรกระจายสารท สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีองค์ประกอบคือ คำชี้แจงสำหรับนักเรียน ตารางกำหนดสาระการเรียนรู้และเวลาเรียน ใบความรู้ ใบกิจกรรม

2.3. ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรกระจายสารท สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พบว่า หลักสูตรกระจายสารท สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.46$, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีความเหมาะสมมากที่สุดมี 3 ด้าน ได้แก่ วิสัยทัศน์ ($\bar{x} = 5.00$, S.D. = 0.00) ผลการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.83$, S.D. = 0.29) และการวัดและประเมินผล ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = 0.29) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าหลักสูตรกระจายสารท สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3. ผลการนำหลักสูตรไปทดลองใช้

ในการทดลองใช้หลักสูตรกระจายสารท สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ได้ผลการทดลองใช้หลักสูตรดังนี้

3.1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนหลักสูตรกระจายสารทสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ได้ผลการทดลองดังตารางที่ 1 ดังนี้

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

ตารางที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนหลักสูตรกระยาสารท สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 กับเกณฑ์ร้อยละ 80

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	% of Mean	t	p
เกณฑ์ร้อยละ 80							
หลังเรียน	20	30	25.70	1.34	85.67	5.67*	0.00

(*p< .05)

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 หลังเรียนรู้ด้วยหลักสูตรกระยาสารท ๑ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 25.70 คิดเป็นร้อยละ 85.67 และเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ได้ว่า คะแนนหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรกระยาสารท ๑ พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84, S.D. = 0.30$) เมื่อพิจารณารายด้านได้ว่าความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับได้ดังนี้ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านเนื้อหาสาระ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรกระยาสารท สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การสร้างและพัฒนาหลักสูตรกระยาสารท สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีความสอดคล้องและเหมาะสมทั้งด้านวิสัยทัศน์ จุดหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้างหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา สาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล สามารถนำไปใช้เป็นสาระการเรียนรู้ในรายวิชาเพิ่มเติมสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศและเทคโนโลยีได้ ทั้งนี้เพราะหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีกระบวนการพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนและกระบวนการดำเนินงานที่ชัดเจน ซึ่งเริ่มจากการสำรวจความต้องการและความจำเป็นของการจัดทำหลักสูตร เพื่อให้ได้หลักสูตรที่สอดคล้องและเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น ศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เชี่ยวชาญด้านการทำกระยาสารท และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร เพื่อนำข้อมูลมากำหนดองค์ประกอบของหลักสูตร และหลักสูตรที่สร้างขึ้นได้ผ่านการตรวจสอบข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา การประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ด้านเนื้อหา และด้านการวัดและประเมินผล ส่งผลให้หลักสูตรกระยาสารทมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเอกสารประกอบหลักสูตรกระยาสารท สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ที่ให้ท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ทั้งยังเป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในคงอยู่ชุมชนสืบต่อไป และสอดคล้องกับวิสัย ประสิทธิวิสัย(2542,น. 50-52) กำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ 4 ประการคือ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระและประสบการณ์ การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินผล นอกจากนี้สอดคล้องกับเพ็ญศรี บุตรโคตร(2553) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนชุมชนบ้านบึงเลิศ อำเภอมะขาม จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มสาระการเรียนรู้อาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการทอผ้าฝ้ายด้วยกี่กระตุก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และประไพ มะลิเสื่อ(2553) วิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องขนมสาเล่เมืองสุพรรณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่มีจุดมุ่งหมายและขั้นตอนคือ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) สร้างหลักสูตรฉบับร่าง 3) ทดลองใช้หลักสูตร และ 4) ประเมินผลและปรับปรุง ผลการวิจัยพบว่า ในการพัฒนาหลักสูตรฉบับร่างประกอบด้วย หลักการ จุดหมาย โครงสร้างเนื้อหา สาระการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

2. ผลการทดลองใช้หลักสูตรกระยาสารท สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 20 คน ดังนี้

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนหลักสูตรกระยาสารท สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรกระยาสารท สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กิจกรรมมีทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ มีกระบวนการกลุ่ม มีการเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก การช่วยกันเสริมสร้างการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ และแก้ปัญหาในการทำงาน ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน กล้าแสดงความคิดเห็นของตนเองและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับวิไลรัตน์ สนิทชน (2547) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้และเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้การแปรรูป “ปลาข้าวสาร” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจรี บัวเข็มและคณะ (2551) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่อง การผลิตน้ำปรุงรสจากใบกระทอน กลุ่มสาระการเรียนรู้และเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนหลักสูตรกระยาสารท สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากเหตุผลหลายประการ เช่น เป็นเรื่องที่ใกล้ตัวผู้เรียน นักเรียนมีความสนใจ อยากเรียนรู้และเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยวิธีฝึกปฏิบัติจริงกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เปิดโอกาสให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนสามารถช่วยอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้และทำให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน สอดคล้องกับแสงสุริ สิบกิจ(2546) ที่กล่าวว่า การที่ผู้ปฏิบัติงานจะมี

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ปฏิบัติว่าได้รับการตอบสนองมากน้อยเพียงใด และขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ปฏิบัติงาน และมะลิวรรณ ศรีพันธ์(2553) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอผ้าฝ้ายย้อมโคลน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศและเทคโนโลยี สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับรัชณี อยู่สำราญ (2554) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่องการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น การตัดกระดาษว่านในศาสนาพุทธอุปสมบท กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียน โดยใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ควรมีการเผยแพร่หลักสูตรกระษาศาทให้กับกลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระษาศาท

1.2 การกระษาศาทการเรียนรู้ ควรขยายเวลาหรือหาเวลาออกเหนือจากเวลาเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีเวลาในการพัฒนาทักษะจนเกิดความชำนาญ

2. ข้อเสนอแนะการวิจัย

2.1 ควรมีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรที่เชื่อมโยงกับภูมิปัญญาท้องถิ่นในหลากหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.2 นำหลักสูตรไปใช้กับผู้เรียนระดับชั้นอื่น ๆ ได้ ทั้งนี้อาจปรับระดับความยากง่ายให้เหมาะสมกับระดับชั้น

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้ช่วยฟื้นฟูและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการทำกระษาศาทที่กำลังสูญหายให้กลับมาอยู่คู่สังคมสืบไป

2. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

3. เป็นแนวทางในการนำหลักสูตรไปใช้กับนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ และชุมชน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

